

B5.1 Povodeň

1. CHARAKTERISTIKA KRIZOVÉ SITUACE NA ÚZEMÍ ORP MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Největším vodním tokem a hlavní odvodňovací páteří regionu je řeka Ohře, která pramení na území SRN a vlévá se do Labe u Litoměřic. Povodí je více než z 50 % zalesněné. Přesto se Ohře v této střední části toku vyznačuje velkou rozkolísaností průtoků, jeho rychlými změnami a velkým transportem splavenin a plavenin. To je způsobeno hlavně levostrannými přítoky z Krušných hor s velkým podélným sklonem.

Přirozené povodně vyskytující se v našich podmínkách lze rozdělit do tří hlavních typů:

- Zimní a jarní povodně způsobené zrychleným táním sněhové pokrývky – převážně v kombinaci s dešťovými srážkami. Tyto povodně se vyskytují nejvíce na podhorských tocích a dále i v nížinných úsecích velkých toků.
- Letní povodně způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity (často přes 100 mm za několik málo hodin) zasahujícími poměrně malá území. Mohou se vyskytovat kdekoli na malých tocích, katastrofální důsledky mají zejména na sklonitých povodích vějířovitého tvaru. Letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešti se obvykle vyskytují na všech tocích v zasaženém území s výraznými důsledky na středních a větších tocích.
- Zimní povodňové situace způsobené ledovými jevy na tocích i při relativně menších průtocích se vyskytují v úsecích toků náchylných ke vzniku ledových nápěchů a ledové zácpy.

1.1. Stručná charakteristika krizové situace

Mezi faktory ovlivňující rozsah krizové situace patří zejména výrazné vodní srážky, kapacita a stav koryta toku, odolnost hrází toku a vodních děl, retenční schopnost krajiny, způsob využívání záplavového území, včasné informace o povodňovém nebezpečí, operativní řízení vodohospodářských procesů za povodně a přijatá opatření k ochraně před povodněmi.

Průběh povodně je charakterizovaný hodnotou kulminačního průtoku, tvarem a objemem povodňové vlny, dobou výskytu i druhem povodně. Ochrana před povodněmi je zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizové situace krizovými plány.

Rozsah opatření k ochraně před povodněmi se řídí mírou povodňového nebezpečí, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity (SPA): **1. bdělost, 2. pohotovost, 3. ohrožení.**

SPA jsou obvykle vázány na objektivně stanovené směrodatné limity, zejména na vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popř. na mezní nebo kritickou hodnotu jiného jevu. Směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity jsou obsaženy v povodňových plánech a s nimi schvalovány povodňovými orgány.

Skutečnosti indikující, že vzniklá situace je krizová:

- Dlouhotrvající povodně je postižena značná část nebo celé území ORP,
- reálné nebezpečí vzniku sekundárních krizových situací, ohrožení základních funkcí státu a kritické infrastruktury.

Skutečnosti urychlující průběh, zesilující dopady krizové situace, případně způsobující, že krizová situace trvá a nedaří se ji stabilizovat a vyřešit:

- Trvání působení příčiny nebo původce krizové situace,
- kumulace působení dalších rizik a ohrožení, vznik sekundárních krizových situací,
- celokrajský rozsah krizové situace, popřípadě i postižení sousedních krajů,
- značný rozsah sil, prostředků a zdrojů potřebných k reakci na krizovou situaci a k likvidaci jejích následků.

Skutečností indikující, že vzniklá situace přestává být krizová:

- Míra ohrožení povodní bude vykazovat známky bez ohrožení, bude malá nebo nízká.

1.1.1. Místa možného výskytu:**Tab. č. 1: Přehled vodních toků v ORP Mariánské Lázně, pro které byla vyhlášena záplavová území (Q100)**

ORP	Vodní toky
Mariánské Lázně	Lipoltovský potok, Pramenský potok, Teplá, Úšovický potok, Kosový potok

Obr. č. 1: Záplavová území v ORP Mariánské Lázně**[Odkaz na povodňový plán Mariánských Lázní](http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_4105/)**

http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_4105/

1.2. Předpokládané dopady krizové situace**1.2.1. Životy a zdraví osob**

- Primární – ohrožení života a zdraví osob, příp. pohřšování osob, které se nestačily evakuovat, zhoršení psychického stavu u lidí, zejména lidí s duševní chorobou, posttraumatická stresová porucha,
- sekundární – vznik epidemií, ohrožení života a zdraví obyvatelstva i na nepostiženém území, nedostatek pitné vody a vody pro osobní hygienu.

1.2.2. Životní prostředí

- Zničené životní prostředí ve velkém rozsahu (silné nánosy bahna, trosky),

- hrozba vzniku epidemií, epizootií a epifytií (kadávery zvěře, domácích zvířat, tlející organické látky),
- velmi těžká obnova životního prostředí v podmínkách priorit ekonomických dopadů obnovy,
- únik nebezpečných látek (dráždivých, toxických) do vod nebo ovzduší a jejich šíření,
- složitý návrat flóry a fauny do původních lokalit včetně obnovy chráněných území.

1.2.3. Sociální oblast

- Likvidace téměř všech sociálních služeb a jistot v postiženém území,
- neznalost způsobu a možnosti čerpání (těžká orientace) v poskytování sociálního systému,
- problémy s pojišťovacími službami (ztráta osobních dokladů, pojistných smluv atd.),
- zvýšení kriminality (rabování v postiženém území).

1.2.4. Ekonomická oblast

- Ekonomické ztráty (zničení a poškození výrobních a zemědělských kapacit, zařízení služeb),
- uplatňování náhrad za vzniklé škody (nárůst pojistných událostí povede k nárůstu pojišťovacích sazeb, případně odmítání pojištění objektů v záplavovém území),
- zničení nebo poškození majetku, budov, výrobních kapacit a infrastruktury,
- narušení vodních děl a zařízení poškozených povodní v případě další následující povodně.

1.2.5. Odvětví kritické infrastruktury

Sektor	Oblast – nefunkčnost	Dopady
Energetika	Elektrická energie	Přerušeni nebo snížení výkonu energetické soustavy, možné dlouhodobé výpadky v dodávkách elektrické energie.
	Teplo	Přerušeni dodávek tepla v důsledku poškození liniových staveb.
Vodní hospodářství	VD a toky	Nefunkční přepad a odtok v důsledku zanesení.
	Voda Úpravny vody, vodojemy	Odstavení vodních zdrojů, systémů zásobování vodou v důsledku zanesení.
Potravinářství a zemědělství	Zemědělství	Znehodnocení zemědělské produkce zaplavením.
Zdravotní péče	Zdravotnická zařízení – péče	Snížená dostupnost domácí zdravotní péče v důsledku narušení dopravní infrastruktury. Zvýšené nároky na psychosociální péči za extrémních klimatických podmínek, zejména u postižených živelnou událostí. Zvýšené kapacitní nároky na zdravotní ambulanci i lůžkovou péči v důsledku rapidního nárůstu počtu úrazů. Omezení péče v domovech pro seniory, domech s pečovatelskou službou apod. (ztížená dostupnost).
	Léčiva a zdravotnický materiál	Problematické zásobování zdravotnických zařízení léčivými a zdravotnickým materiálem v důsledku narušení dopravní infrastruktury.

Doprava	Doprava a přeprava – autobusy, vlaky	Omezení nebo zastavení silničního, železničního provozu (uvíznutí dopravních prostředků – překážky na komunikacích a dopravních cestách). Potíže se zásobováním ve všech odvětvích v důsledku narušení dopravní infrastruktury.
Komunikační a informační systémy	Vysílače – telefonní operátoři, internet, televizní a rádiové vysílání	Přerušování telefonního spojení. Omezení nebo nefunkčnost internetu, datových služeb, rádiové komunikace a navigace, televizního a rádiového vysílání. Přetížení telekomunikační sítě vlivem významného nárůstu počtu hovorů.
	Informační systémy veřejné správy	Omezení nebo nefunkčnost informačních systémů a databází.
	Poštovní služby	Omezení nebo nefunkčnost poštovních a doručovacích služeb.
Bankovní a finanční sektor	Bankovní služby	Omezení bankovních služeb, zejména hotovostních, při výpadku elektrické energie nedostupnost bankovních systémů (platebních terminálů).
Nouzové služby	Tísňové volání	Omezení nebo nefunkčnost mobilní sítě, rapidní nárůst počtu hlášených mimořádných událostí.
	Složky IZS – komunikace uvnitř IZS, koordinace složek IZS, činnost složek IZS,	Ztížené nasazení složek IZS a provádění ZaLP. Neprůjezdnost komunikací. Narušení spojení mezi složkami IZS. Zvýšený počet výjezdů složek IZS.
	Varování a informování obyvatelstva	Omezení nebo znemožnění komunikace s televizními a rádiovými stanicemi. Omezení funkčnosti systému JSVV v případě výpadku elektrické energie.
Veřejná správa	Úřady, veřejné instituce – činnost	Omezení činnosti úřadů a Českých pošt. Omezení nebo nefunkčnost informačních systémů (přehled pracovních sil, přehled o pobytu cizinců aj.) Problémy s vyplácením sociálních dávek a důchodů. Omezení v zabezpečení výkonu vězeňské služby, činnosti justice.
Odpadové hospodářství	Čistírny odpadních vod	Omezení nebo narušení provozu čistíren odpadních vod.
	Svoz odpadu	Omezený svoz odpadu v důsledku narušení dopravní infrastruktury, jeho kumulace v obcích.

1.3. Výčet sekundárních krizových situací, které mohou vzniknout jako důsledek vzniku této krizové situace

- Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu,
- technické a technologické havárie velkého rozsahu,
- znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu,
- narušení dodávek plynu a tepelné energie velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu,
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu,
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu,
- narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu,

- narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu,
- epidemie – hromadné nákazy osob, včetně hygienických a dalších režimů,
- narušení zákonnosti velkého rozsahu.

2. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE, VČETNĚ STANOVENÍ ODPOVĚDNOSTÍ

2.1. Síly a prostředky nezbytné pro řešení krizové situace

Níže uvedené subjekty plní úkoly a povinnosti:

- ČHMÚ – meteorologické informační hlášení ČHMÚ.
- SSHR – poskytování zásob pro humanitární pomoc, zabezpečení prostředků pro obnovu sjízdnosti dopravních cest, vyprošťovací technika z pohotovostních zásob atd.
- Zdravotnická zařízení – zabezpečení zdravotní péče včetně lůžkových kapacit.
- ZZS – poskytování přednemocniční neodkladné péče postiženému obyvatelstvu, převoz postižených na specializovaná pracoviště nemocnic.
- HZS – ochrana životů a zdraví obyvatel a majetku v době extrémních klimatických podmínek a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech.
- PČR – zajištění ochrany osob a majetku, veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti, plnění úkolů podle trestního řádu a dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- Armáda ČR – poskytnutí SaP v souladu s Ústředním poplachovým plánem IZS.
- Humanitární organizace – poskytování materiální, psychosociální, duchovní nebo finanční pomoci.
- Hromadné informační prostředky – zabezpečení uveřejnění informací o vyhlášeném krizovém stavu a nařízených krizových opatřeních při krizových stavech na základě žádosti orgánů krizového řízení.
- Správci dopravních cest – údržba, zajištění sjízdnosti dopravních silničních a železničních cest.
- [Seznam předpokládaných nezbytných dodávek pro řešení krizové situace.](#)

2.2. Přehled dokumentace využitelné pro řešení krizové situace

Krizový plán ORP Mariánské Lázně

- Plánovaná činnost subjektů podílejících se na řešení krizové situace je řešena v kartě opatření **OP01.1 Povodeň**.
- Pro řešení krizové situace lze z KP ORP Mariánské Lázně využít dále zejména přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření a plán spojení.

Výpisy z Havarijního plánu Karlovarského kraje

- Výpisy z plánů konkrétních činností pro varování, evakuaci a nouzové přežití obyvatelstva v ORP Mariánské Lázně jsou dostupné v části [C5 KP ORP Mariánské Lázně](#).

Povodňový plán Karlovarského kraje

- Hlásné profily kategorie kat. A-C
 - http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_CZ041/ (Věcná část → Předpovědní a hlásná povodňová služba → Hlásné profily a srážkoměry → Hlásné profily kategorie A, B a C)
- K řešení krizové situace lze využít zejména grafickou část Povodňového plánu KK.

2.3. Informační zdroje využitelné při řešení krizové situace

- Povodí Ohře, s. p. – Stavy a průtoky na vodních tocích, dostupné z:
 - <http://sap.poh.cz/portal/SaP/cz/PC/>
- Povodí Vltavy, s. p. – Stavy a průtoky na vodních tocích, dostupné z:
 - <http://www.pvl.cz/portal/SaP/pc/>

- Popis aktuální situace povodňové aktivity v rámci hydrometeorologické situace na území ČR je k dispozici na webových stránkách ČHMÚ:
 - <http://portal.chmi.cz/>
- Povodňový informační systém
 - <http://www.povis.cz/html/>

2.4. Komunikace a předávání informací při řešení krizové situace

